

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 3 april 2018
Portefeuillehouder(s) : wethouder Haring
Portefeuille(s) : Milieu en duurzaamheid
Contactpersoon : F. van Zandbrink
Tel.nr. : 8935
E-mailadres : zandbrink.f@woerden.nl

18R.00216

Onderwerp:

Ondertekening van het convenant Aardgasvrije Nieuwbouw

Kennisnemen van:

Het besluit van het college van burgemeester en wethouders over de ondertekening van het convenant Aardgasvrije Nieuwbouw

Inleiding:

Vooruitlopend op de wijziging van de Electriciteitswet 1998 en van de Gaswet (voortgang energietransitie) hebben gemeenten in Zuid-Holland en Utrecht, de beide provincies en Stedin het Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw (18.004590) getekend. Ook het college van burgemeester en wethouders heeft ingestemd met de ondertekening van het convenant.

Kernboodschap:

Inhoud van het convenant

Het convenant heeft de volgende doelen:

- a. Voorkomen van nieuwe nieuwbouwprojecten met aardgas.
- b. Reeds lopende projecten waar mogelijk alsnog stimuleren af te zien van de gevraagde aardgasvoorziening.
- c. Kennisdeling over het handelingsperspectief voor partijen om overgang naar aardgasvrije nieuwbouw grootschalig vorm te geven.

Partijen spreken zich nadrukkelijk en ondubbelzinnig uit over de onwenselijkheid van aardgas in nieuwbouwprojecten en acteren gezamenlijk richting derden die voornemens zijn te gaan bouwen op basis van een energiesysteem.

De verplichtingen opgenomen in het convenant zijn inspanningsverplichtingen. Het convenant kent een looptijd tot en met april 2019.

Beleidsuitgangspunt gemeente

De gemeenteraad van Woerden heeft de ambitie in 2030 CO₂ neutraal te zijn. In september 2017 heeft de raad de Opgave Duurzame Samenleving met het lange termijn actieplan CO₂-Neutraal vastgesteld (raadsbesluit nr 17R.00702). Daarmee heeft de raad het beleidsuitgangspunt vastgesteld alle nieuwbouw vanaf 2018 energieneutraal te bouwen (Nul op de Meter). Het gemeentelijk beleid gaat daarmee verder dan het voorliggend convenant.

Argument voor het college om het convenant te tekenen is het bundelen van de krachten van de

gemeenten in Zuid-Holland en Utrecht, de twee provincies en netbeheerder Stedin om projectontwikkelaars en hun opdrachtgevers ervan te overtuigen te kiezen voor een duurzaam alternatief in plaats van aardgas. Het convenant brengt een inspanningsverplichting met zich mee. Deze inspanning past bij de doelstellingen van de gemeente.

Toekomstige wetwijziging

De verwachte inwerkingtreding van de wetwijziging van de Electriciteitswet 1998 en van de Gaswet is 1 januari 2019. In dit wetsvoorstel is opgenomen dat de aansluitplicht voor aardgas bij nieuwbouw vervalt per 1 januari 2019. Op de hoofdregel kan een uitzondering worden gemaakt als het te bouwen bouwwerk in een gebied ligt dat door de gemeente is aangewezen als een gebied waar aansluiting op het gastransportnet om zwaarwegende redenen van algemeen belang noodzakelijk is. Bij ministeriële regeling worden hiertoe nadere regels gesteld.

Financiën:

Het ondertekenen van het Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw heeft voor de gemeente Woerden geen financiële consequenties.

Vervolg:

Het college spant zich in om nieuwbouw niet aan te sluiten op het aardgasnet. Het college realiseert zich dat er situaties kunnen voordoen waarbij aardgasvrije nieuwbouw niet uitvoerbaar is. Het convenant houdt de ruimte om bij zwaarwegende argumenten af te wijken. Artikel 7 lid 1 geeft aan dat nakoming van de afspraken niet in rechte afdwingbaar is.

Bijlagen:

Bijlage betreft Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw (18.004590)

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw

Ondergetekenden

1. Gemeente XXX, vertegenwoordigd door de heer/mevrouw XXXXX, wethouder, handelend namens de Burgemeester, hierna te noemen : “Gemeente”;
2. Provincie XXX, vertegenwoordigd door de heer/mevrouw XXXXX, hierna te noemen: “Provincie”;
3. Stedin Netbeheer B.V. vertegenwoordigd door haar bestuurder Stedin Holding N.V., op haar beurt vertegenwoordigd door haar bestuurder, de heer D.H.M.U. Peters, Chief Transition Officer, hierna te noemen: “Netbeheerder”.

Hierna gezamenlijk te noemen: Partijen

Algemene overwegingen

1. In het Klimaatakkoord van Parijs is in 2015 afgesproken de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder twee graden Celsius, met het streven deze tot anderhalve graad te beperken. Dit streven betekent waarschijnlijk dat de ambitie ten aanzien van CO₂-reductie voor de Europese Unie zich aan de bovenkant van de huidige Europese ambities van 80 tot 95% CO₂-reductie in 2050 zullen bevinden;
2. De Nederlandse regering heeft de internationale doelstellingen vertaald naar nationale doelstellingen, waarbij gestreefd wordt naar een CO₂-neutrale en fossielvrije energievoorziening in de bebouwde omgeving in 2050;
3. In Nederland maken ruim 7 miljoen gebouwen gebruik van een aardgasvoorziening waarvoor komende jaren een alternatief gezocht moet worden. Deze transitie vraagt grote investeringen in woningen en energie-infrastructuur;
4. Bovenop de uitdaging van 7 miljoen gebouwen, komen er jaarlijks nieuwe gebouwen bij, welke voor het jaar 2050 weer aangepast moeten worden. Uitdaging is om zo min mogelijk nieuwe woningen op gas aan te sluiten en zo min mogelijk km gasinfrastructuur aan te leggen.

Specifieke overwegingen voor dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw

1. Er is breed draagvlak om nieuwbouwprojecten niet langer aan te sluiten op aardgas. De landelijke overheid is voornemens wet- en regelgeving hierop aan te passen. Deze aanpassing leidt ertoe dat netbeheerders in bepaalde gevallen niet langer verplicht zullen zijn om een nieuw bouwobject te voorzien van een gasaansluiting (hierna te noemen: “de wetsaanpassing”);
2. Diverse adviesbureaus tonen aan dat de meerkosten van aardgasvrije nieuwbouwwoningen zichzelf kunnen terugverdienen door een lager

- energieverbruik. Banken houden hier inmiddels rekening mee in het aanbieden van een hogere hypotheekruimte;
3. Eigenaren van nieuwbouwwoningen zijn er niet bij gebaat dat hun nieuwe woning op relatief korte termijn alweer aangepast moet worden voor een nieuwe vorm van energievoorziening;
 4. Het vooralsnog uitblijven van de wetsaanpassing behoeft niet te leiden tot uitstel van maatschappelijk verantwoord investeren.
 5. Partijen wensen dan ook vooruitlopend op de wetsaanpassing, te komen tot afspraken om het maatschappelijk verantwoord investeren - waaronder in dit kader wordt verstaan aardgasvrij bouwen -, te stimuleren, en deze afspraken vast te leggen in dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw.

Komen het volgende overeen:

Doel en werkwijze

Artikel 1. Doel

Het Convenant heeft de volgende doelen:

- a. Voorkomen van nieuwe nieuwbouwprojecten met aardgas;
- b. Reeds lopende projecten waar mogelijk alsnog stimuleren af te zien van de gevraagde aardgasvoorziening;
- c. Kennisdeling over het handelingsperspectief voor partijen om overgang naar aardgasvrije nieuwbouw grootschalig vorm te geven.

Artikel 2. Werkwijze

Partijen spreken zich nadrukkelijk en ondubbelzinnig uit over de onwenselijkheid van aardgas in nieuwbouwprojecten en acteren gezamenlijk richting derden die voornemens zijn te gaan bouwen op basis van een energiesysteem met aardgas.

Concreet betekent dit voor Partijen de volgende taken/werkwijze:

Met betrekking tot realisatie van doel a):

- De Gemeente spreekt in de gemeenteraad dan wel het College van B&W de ambitie uit om bij nieuwe nieuwbouwprojecten aan te sturen op het uitgangspunt dat in de Gemeente aardgasvrij wordt gebouwd;
- De Gemeente informeert in algemene brede communicatie richting initiatiefnemers voor nieuwbouwprojecten en potentiële kopers van nieuwe bouwobjecten over de wenselijkheid van aardgasvrije nieuwbouw. Tevens informeert zij hen over de gevolgen van een onwenselijke keuze voor een energiesysteem met aardgas, waaronder het op een later moment aanpassen van het betreffende bouwobject naar een alternatief voor aardgas;
- Bij nieuwe nieuwbouwprojecten gaat de Gemeente in gesprek met de initiatiefnemer om deze te verzoeken te kiezen voor een energiesysteem zonder aardgas;

- De Netbeheerder zal bij verzoeken tot (voor)aanleg van gasinfrastructuur en aanvragen voor aansluitingen voor nieuwe nieuwbouwprojecten op aardgas voor zover mogelijk opnemen dat zij niet gehouden is tot uitvoering van deze werkzaamheden over te gaan, indien vóór aanvang van die werkzaamheden, de wetsaanpassing van kracht wordt en zij op basis daarvan geen aansluitplicht meer heeft;
- De Provincie stimuleert bij Partijen en derden bij de uitvoering en voortgang van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw, ontsluit ervaringen, expertise, biedt concrete proceshulp en is bereid om mee te denken over financiering (door derden) voor een alternatief voor aardgas.

Met betrekking tot de realisatie van doel b):

- De Gemeente gaat met de initiatiefnemer in gesprek om te bezien of er mogelijkheden zijn om de nieuwbouwplannen aan te passen aan een alternatief voor aardgas; Focus ligt hier in hoofdzaak op projecten met lange doorlooptijden (6+ maanden) waar aanpassing van de plannen nog realistisch wordt geacht dan wel andere overwegingen gelden om hier alsnog op te willen interveniëren;
- De Netbeheerder biedt indien en voor zover mogelijk wederpartijen met wie een gasaansluiting voor een nieuwbouwproject is overeengekomen, een “inkeerregeling” aan. De “inkeerregeling” is gebonden aan kader met oog op het tijdig kunnen aanpassen van het ontwerp en het realiseren van het alternatief;
- De Provincie stimuleert Partijen en derden bij de uitvoering en voortgang van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw, ontsluit ervaringen, expertise, biedt concrete proceshulp en is bereid een financiële bijdrage te overwegen aan stakeholders ter (gedeeltelijke) compensatie van de proceskosten voor de wijziging van de nieuwbouwplannen naar een alternatief voor aardgas indien de redelijkheid dat in een specifieke situatie meebrengt.

Met betrekking tot de realisatie van doel c):

- Ervaringen worden gedeeld binnen de VNG, Taskforce bouwen en Netbeheer Nederland.

Inzet en acties van Partijen

Artikel 3. Inzet en acties

Gemeente:

- Capaciteit beschikbaar stellen om de doelstellingen en werkzaamheden als verwoord in de artikelen 1 en 2 van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw te realiseren;
- Bieden van mogelijkheden in ruimtelijke ordening ten behoeve van eventueel noodzakelijke verzwaringen van het elektriciteitsnet (plaatsen van trafostations, tracés, vergunningen) als gevolg van een gerealiseerde aanpassing van een nieuwbouwproject.

Parafen:

Netbeheerder:

- Capaciteit en informatie beschikbaar stellen om de doelstellingen en werkzaamheden als verwoord in de artikelen 1 en 2 van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw te realiseren;
- Indien naar het oordeel van de Netbeheerder mogelijk, aanbieden van een inkeerregeling waarmee reeds aangegane overeenkomsten met de Netbeheerder ten behoeve van het realiseren van een aardgasvoorziening beëindigd kunnen worden;
- Indien en voor zover naar het oordeel van de Netbeheerder technisch, financieel en beleidsmatig mogelijk, eventueel verzwaren van elektriciteit infrastructuur als alternatief voor het gastransportnet.

Provincie:

- Stimuleert bij Partijen en derden de uitvoering en voortgang van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw, ontsluit ervaringen, expertise, biedt concrete proceshulp en is bereid om mee te denken over financiering voor een alternatief voor aardgas;
- In het geval van lopende projecten waar kansen liggen om deze aardgasvrij te realiseren is de Provincie bereid een financiële bijdrage te overwegen aan stakeholders ter (gedeeltelijke) compensatie van de proceskosten voor de wijziging van de nieuwbouwplannen naar een alternatief voor aardgas indien de redelijkheid dat in een specifieke situatie meebrengt.

Organisatie

Artikel 4. Stuurgroep

Voor het Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw wordt een stuurgroep geformeerd, bestaande uit evenveel leden als Partijen bij dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw. Elke Partij wijst één vertegenwoordiger uit eigen gelederen aan. De stuurgroep komt eens per kwartaal bij elkaar op een door de stuurgroep te besluiten locatie, en bespreekt dan onderling de voortgang van uitvoering van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw en eventuele voorstellen voor verbetering. De stuurgroep wijst uit haar midden een voorzitter aan. Het voorzitterschap kan rouleren. Besluiten worden genomen bij volstrekte meerderheid van stemmen. Deze worden schriftelijk vastgelegd en door alle vertegenwoordigers ondertekend. Besluiten van de stuurgroep zijn niet bindend.

Duur van het Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw

Artikel 5. Looptijd

1. Dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw treedt in werking met ingang van de dag waarop ondertekening door alle Partijen heeft plaatsgevonden en loopt tot en met 30 april 2019, waarna deze met instemming van Partijen verlengd kan worden met een nader door Partijen vast te stellen termijn.

Parafen:

2. Partijen zullen de uitvoering en werking van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw twee maanden voor het aflopen hiervan (dus op 28 februari 2019) evalueren. Op basis van de evaluatie zal gekeken worden of en met welke termijn verlenging van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw wenselijk is. De voortgang van de wetsaanpassing(en) zal hierbij mede bepalend in zijn.

3. Elk der Partijen is te allen tijde gerechtigd tussentijds uit te treden zonder tot enigerlei kosten- en of schadevergoeding jegens de andere Partijen en ondertekenaars van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw gehouden te zijn. Uittreding geschiedt door schriftelijke opzegging aan de andere Partijen, met inachtneming van een opzegtermijn van 2 maanden.

4. Partijen starten zo snel mogelijk met de uitvoering van alle in dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw genoemde afspraken.

Toetreding nieuwe partijen en supporters

Artikel 6. Nieuwe partijen en supporters

1. Toetreding tot dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw is mogelijk voor relevante derde partijen, waaronder gemeenten, netbeheerders en provincies. Partijen verbinden hieraan geen nadere voorwaarden. Alle bepalingen opgenomen in dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw zijn onverkort van toepassing voor de toetredende partij.

2. Derde partijen kunnen dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw als 'supporter' mee ondertekenen. Hiermee geven zij er blijk van de doelstellingen van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw te onderschrijven en geven zij toestemming om in publieke uitingen hierover hun naam en logo te gebruiken.

Aard van de Convenant

Artikel 7. Aard van het Convenant

1. De verplichtingen opgenomen in dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw zijn inspanningsverplichtingen. Partijen komen overeen dat de nakoming van deze afspraken niet in rechte afdwingbaar is.

2. Partijen zijn jegens elkaar niet aansprakelijk voor welke schade of kosten dan ook voortvloeiende uit dan wel anderszins verband houdende met (een tekortkoming in de nakoming van verplichtingen uit) dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw.

Slotbepalingen

Artikel 8. Uitingen

Partijen zijn gerechtigd om van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw mededelingen te doen aan derden en dit openbaar te maken.

Artikel 9. Uitvoering in overeenstemming met (Europese) wet- en regelgeving

1. Alle initiatieven in het kader van de afspraken zoals vastgelegd in dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw, zullen in de uitwerking daarvan worden getoetst aan de toepasselijke (Europese) wet- en regelgeving, zoals aanbestedingswet- en regelgeving, mededingingswet- en regelgeving, wet- en regelgeving op het gebied van staatssteun en technisch normen en voorschriften.

2. Is of wordt dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw gedeeltelijk ongeldig of onverbindend, dan blijven de overige afspraken van kracht. Partijen zullen het ongeldige of onverbindende gedeelte vervangen door bepalingen die wel geldig en verbindend zijn en waarvan de rechtsgevolgen, gelet op de inhoud en strekking van dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw, zoveel mogelijk overeenstemmen met die van het ongeldige of onverbindende gedeelte.

Artikel 10. Wijzigingen

Elke Partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken dit Convenant Aardgasvrije Nieuwbouw te wijzigen. Wijzigingen zijn slechts rechtsgeldig indien deze door alle Partijen zijn ondertekend.

Artikel 11. Toepasselijk recht en geschillen

Dit convenant is aan te merken als een 'herenakkoord' en is in rechte niet afdwingbaar.

Aldus overeengekomen en in _____ voud ondertekend te _____ op _____

Gemeente XXXX

Provincie XXXX

Voor deze: de heer/mevrouw XXX
Functie: Wethouder

Voor deze: XXX
Functie: Gedeputeerde van de provincie

Stedin Netbeheer B.V.

Voor deze: de heer D.H.M.U. Peters
Functie: Raad van Bestuur, CTO

Parafen:

Supporters:

Denk aan mogelijke partijen als VNG, andere netbeheerders, Milieufederaties, Bouwend Nederland, gemeenten die op het moment van tekenen nog niet het commitment als partij kunnen afgeven c.q. een andere netbeheerder kennen dan Stedin, taskforce bouwen, samenwerkingsverbanden etc. Het primaat ligt echter bij gemeenten als gesprekspartner van lokale ontwikkelingen.